

Turun kasvun tarina 2040-luvulle

Kaupunkistrategia

Sisällys

Esipuhe	3
Turun tilanne- ja tulevaisuuskuva	4
Turun visio	5
Turun strategiset painopisteet matkalla vuoteen 2040	6
1. Hallittua kasvua	7
Missä olemme nyt?	7
Mihin olemme matkalla strategiakaudella 2025–2040?	7
2. Yhteisöllistä kestävyyttä.....	10
Missä olemme nyt?	10
Mihin olemme matkalla strategiakaudella 2025–2040?	10
3. Hyvää kaupunkielämää.....	13
Missä olemme nyt?	13
Mihin olemme matkalla strategiakaudella 2025–2040?	13
4. Luonnosta edelläkävijyyttä	16
Missä olemme nyt?	16
Mihin olemme matkalla strategiakaudella 2025–2040?	16
Turkulaiset arvot	18
Kaupunkiorganisaation omaa toimintaa läpileikkaavat toimintaperiaatteet	19
Henkilöstö	19
Talous ja kestävyys.....	19
Yhteisvaikuttavuus	19
Omistajaohjaus	19
Tiedolla johtaminen.....	20
Tekoäly	20
Kansainvälisyys	20
Kaksikielisyys.....	20
Edunvalvonta	20
Viestintä ja markkinointi	20

Turun kasvutarina 2040-luvulle – Kaupunkistrategia

Turun kaupungin julkaisu 2026

Esipuhe

Nyt on uskallettava kasvaa!

Turku kasvaa ja muuttuu nopeasti. Haluamme rakentaa kaupunkia, joka tuntuu hyvältä elää ja jossa kasvu näkyy hyvinvointina eri puolilla Turku. Siksi tarvitsemme yhteisen suunnan matkalla 2040-luvulle. Tämä kaupunkistrategia kertoo, millaista Turku rakennamme ja millaisiin valintoihin sitoudumme.

Kasvu ei ole meille itseisarvo. Se on keino rakentaa parempaa Turku. Haluamme kasvaa tavalla, joka tukee lasten ja nuorten hyvinvointia ja jokaisen mahdollisuutta hyvään arkeen. Hyvä kaupunki tuntuu kodilta ja tukee ihmisten arkea.

Elinvoima on kehityksemme perusta. Vahva talous, työpaikat, osaaminen ja yrittäjyys mahdollistavat laadukkaat palvelut ja kestävät investoinnit. Samalla hyvinvoivat ihmiset, toimivat asuinalueet ja elävä kaupunkikulttuuri vahvistavat kaupungin vetovoimaa. Turussa talous, hyvinvointi ja kestävyys kulkevat yhdessä.

Kasvu edellyttää vastuuta ja kykyä tehdä valintoja. Kaikkea emme voi tehdä kerralla. Siksi huolehdimme siitä, että kasvu on hallittua ja kestävää ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti. Kiinnitämme erityistä huomiota asuinalueiden eheyteen, segregaatoinn ehkäisyyn, osaamiseen sekä luonnon ja ilmaston kantokykyyn. Päätökset, joita teemme nyt, vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen.

Turku on aina katsonut eteenpäin ja uudistunut ajassa. Lähestyvä 800-vuotisjuhlavuosi kutsuu meitä jatkamaan tätä työtä. Turun kasvun tarina on kutsu rakentaa kaupunkia yhdessä. Kaupunkia, joka herättää tunteita, huolehtii ihmisistä ja ympäristöstä ja jossa on hyvä elää nyt ja tulevaisuudessa. Kaupunkia, joka saa hymyilemään.

Piia Elo
pormestari

Turun tilanne- ja tulevaisuuskuva

Turun kasvun tarina on tarina Turun matkasta 2040-luvulle. Kyseessä on kaupunkistrategia, joka sisältää kaupungin vision, tavoitteet ja arvot. Kasvu on yhteinen matka. Siksi kutsumme kaupunkistrategiaa Turun kasvun tarinaksi.

Suomen Turku, maan vanhin ja ensimmäinen kaupunki on kasvanut aina, koko historiansa ajan. Vuonna 2029 kaupunki viettää 800-vuotisjuhlaansa. Nykyinen Turku on 210 000 asukkaan kaupunki, jossa historia, nykyhetki ja tulevaisuus elävät rinnakkain.

Turku ja Turun seutu kuuluvat useimmilla tunnuluilla kaupunkien ja seutujen kärkijoukkoon. Turun vahvuudet ovat historia, kulttuuri, sivistys, kaksikielisyys, meri, ilmasto- ja luontotyö, kansainvälisyys ja vahva identiteetti.

Enemmistö turkulaisista voi tutkimustenkin mukaan hyvin. Valtaosa on tyytyväisiä elämänsä ja asuinalueeseensa. Etenkin kulttuuri- ja liikuntapalvelut saavat kiitosta.

Turku on myös paikka, joka herättää tunteita. Paikkaa ei ole tänä päivänä olemassa, jos se ei herätä tunteita. Turun supervoimia ovat Turku itsessään ja turkulaisuus.

Turkulaiset kokevat kotikaupunkinsa olevan kaunis, kasvava, historiallinen, kotoisa, viihtyisä, elävä, kompakti ja mukava. Kaikki sanat ovat rakkaudentunnustuksia Turulle.

Turku kasvaa, kansainvälistyy ja monikielistyy ennätystahtia. Turku houkuttelee tulijoita kotimaasta ja maailmalta. Ihmiset eivät joudu, vaan haluavat Turkuun.

Jokainen uusi ja vanha turkulainen on osa Turun kasvun tarinaa.

Menestyvä kaupunki tarvitsee kovaa ja pehmeää voimaa. Väestö- ja palvelutarpeiden kasvu edellyttävät ”kovia ja pehmeitä” investointeja nyt ja tulevaisuudessa.

Kovat investoinnit liittyvät kaupunkikehitykseen, maankäyttöön, liikenteeseen ja

liikkumiseen. Pehmeät investoinnit liittyvät turkulaisten sujuvaan arkeen ja arjen palveluihin, kuten sivistykseen ja koulutukseen, päiväkoteihin, liikuntapaikkoihin, työllisyyspalveluihin, kulttuuriin, kirjastoihin tapahtumiin jne. Investoinneissa noudatetaan kestävyyskriteerejä.

Turun kasvu avaa uusia mahdollisuuksia, mutta tuo mukanaan myös uudenlaisia haasteita asukkaille, luonnolle ja taloudelle. Lyhyellä aikavälillä kasvu lisää taloudellisia haasteita ja velkaantumista. Tämäkin kuuluu kasvavan kaupungin tunnusmerkkeihin.

Vuosi 2029 on Turun 800-vuotisjuhlavuosi. Juhlavuosi korostaa Turun asemaa kulttuurin, koulutuksen, sivistyksen ja kestäväen kehityksen edelläkävijänä.

Turku tunnetaan vuonna 2040 kestäväen kehityksen edelläkävijänä ja yhtenä maailman johtavista ilmasto- ja luontokaupungeista, joka on toteuttanut kunnianhimoiset ilmasto- ja kestävyystavoitteensa.

Turku on alueellisesti ja sosiaalisesti eheämpi kaupunki vuonna 2040 kuin nyt siten, että asuinalueiden erot ovat pienempiä ja hyvinvointi jakautuu tasaisemmin koko kaupungissa. Kaupunki tunnetaan suomalaisessa kaupunkipolitiikassa hyvänä esimerkkinä suuresta kaupungista, jossa asuinalueiden haitallista eriytymistä on onnistuneesti purettu yhteisvaikuttavin keinoin.

Turun väestön ennakoidaan kasvavan eri skenaarioiden mukaan useilla kymmenillä tuhansilla henkilöillä ja työpaikat noin 20 000 työpaikalla 2040-luvulle tultaessa.

Turku on itse kasvun tekijä, mutta myös osa Suomen kasvukäytävää, läntisen Suomen

keskeinen hubi ja kurottaa suomalaisista kaupungeista eniten porttina kohti länttä. Ruotsin kieli ja yhteydet Ruotsiin ja muuhun Pohjois-Eurooppaan ovat yksi tämän portin avaimista.

Turun toimintaympäristö muuttuu nopeasti ja osin ennakoimattomasti. Vuoteen 2040 mennessä Turun on varauduttava muun muassa väestö- ja palvelutarpeiden kasvuun, monimuotoistumiseen, eriytymisen riskeihin, työelämän ja osaamistarpeiden nopeaan muutokseen, kiristyvään kilpailuun osaajista ja investoinneista sekä ilmastomuutoksen ja luonnon tilan heikkenemisen vaikutuksiin kaupunkirakenteessa ja arjessa.

Turun on oltava toimintaympäristön muutoksissa kaupunki, joka tekee tietoisia valintoja eikä vain reagoi muutoksiin. Turun tuleva menestys ratkaistaan siinä, onnistuuko kaupunki yhdistämään kasvun, hyvinvoinnin ja kestävyden käytännön teoiksi. Geopolitiikan ja -talouden muutokset korostava entisestään varautumisen ja kokonaisturvallisuuden merkitystä kaikessa tekemisessä.

Turun visio

800 vuotta edellä

Turun tarina on kasvun, kunnioituksen ja kestävyden tarina.

Turun strategiset painopisteet matkalla vuoteen 2040

Strategian keskeinen punainen lanka liittyy samanaikaisesti kasvun mahdollistamiseen ja sen hallintaan. Turun kasvun tarinan painopisteet ohjaavat kaupungin kehittämistä ja kehitystä kohti vuotta 2040. Hallittu kasvu, yhteisöllinen kestävyys, hyvä kaupunkielämä sekä ilmasto- ja luontojohtajuus vahvistavat toinen toisiaan. Kaupungin elinvoima, vetovoima, talous, hyvinvointi ja kestävä kehitys kulkevat käsi kädessä. Turku haluaa

turvata laadukkaat palvelut ja hyvän arjen sekä huolehtia ihmisistä ja ympäristöstä, jotta kaupunki voi kasvaa kestävällä tavalla myös tulevaisuudessa. Turku haluaa onnistua erityisesti segregaaion ja sen vaikutusten vähentämisessä, väestönkasvun, ilmaston, luonnon ja taloudellisen kehityksen yhteensovittamisessa sekä asukkaiden hyvinvoinnin edistämässä turvaamalla peruspalvelut.

800 vuotta edellä

Turun tarina on kasvun, kunnioituksen ja kestävyden tarina.

<p>Yhteisö Uudistumme ja onnistumme yhdessä.</p> <p>Vastuullisuus Kannamme vastuuta yhdenvertaisina.</p> <p>Asukaslähtöisyys Tehdään työtä turkulaisia varten.</p>	<p>Hallittua kasvua</p> 	<p>Yhteisöllistä kestävyttä</p> 	<p>Hyvää kaupunkielämää</p> 	<p>Luonnosta edelläkävijyyttä</p>
---	--	--	--	--

1. Hallittua kasvua

- Kestävä talous ja aktiivinen omistajapolitiikka
- Kasvun mahdollistaminen ja kasvun hallinta
- Korkeakouluysteistyö
- Markkinointi ja näkyvyys
- Kulttuuri elinvoimatekijänä
- Kansainvälisyys
- Seudullinen yhteistyö

2. Yhteisöllistä kestävyttä

- Lasten ja nuorten palvelut
- Alueellinen ja sosiaalinen eheys
- Liikunta- ja kulttuuripalvelut hyvinvoinnin edistäjänä
- Kotiutumisen edistäminen
- Turvallisuus

3. Hyvää kaupunkielämää

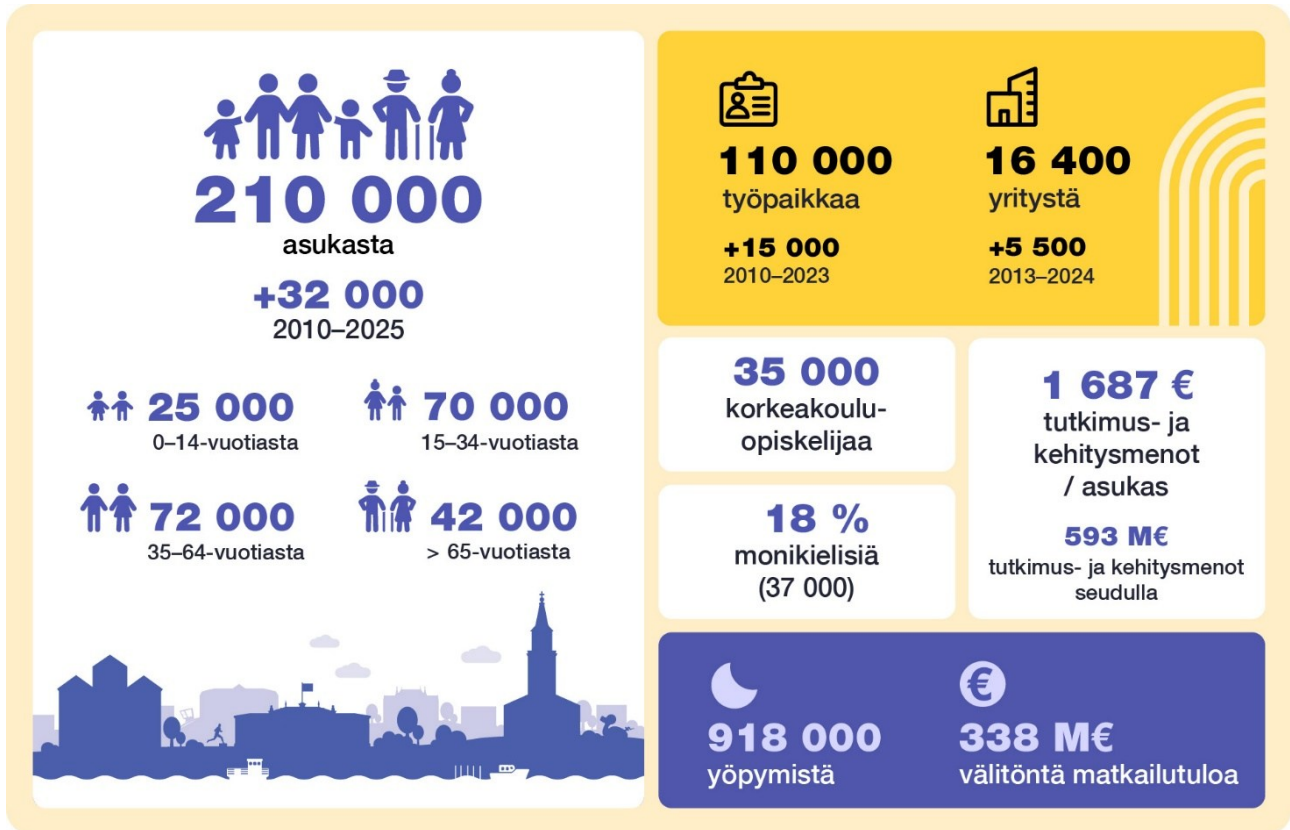
- Kaupunkikehitys
- Asuminen ja asuntopolitiikka
- Asuinalueiden ja keskustan kehittäminen
- Sujuva liikkuminen
- Liikenneyhteydet

4. Luonnosta edelläkävijyyttä

- Ilmasto- ja luontotyön edelläkävijyys
- Ilmastosuunnitelma
- Resurssiviisas kiertotalous
- Luontoposiitivisuus
- Kestävä liikkuminen
- Kestävä rakentaminen
- Saaristo- ja Itämeren suojelu

1. Hallittua kasvua

Missä olemme nyt?

Mihin olemme matkalla strategiakaudella 2025–2040?

Turku on siirtynyt hitaan ja tasaisen kasvun vaiheesta kaupungistumiseen liittyvään nopean kasvun vaiheeseen. Kasvu on kokonaisvaltaista, ja kohdistuu monelle osa-alueelle. Kasvu ei ole vain lukuja, vaan se on suunta, joka näkyy ja vaikuttaa turkulaisten jokapäiväiseen elämään. Kasvu luo ympärilleen uutta, elävää, monimuotoista ja muuttuvaa kaupunkia. Kasvun logiikkaan kuuluu se, että ihmiset, osaaminen, korkeakoulut ja yritykset vetävät puoleensa lisää ihmisiä, työpaikkoja ja osaamista. Kasvua hallitaan, ohjataan ja johdetaan tietoa hyödyntäen.

Turun vahva kuntatalous on edellytys sille, että kaupungilla on mahdollisuus panostaa palveluihin, toteuttaa kaupunkikehityksen kannalta välttämättömiä

investointeja ja pitää kaupunkilaisten verorasitus kohtuullisena. Turku investoi kestävänsä tulevaisuuteen. Investointien priorisointi ja ylätasot määritellään investointiohjelmien sekä vuosittaisen taloussuunnittelun ja johtamisen kautta. Kaupunkikehitys toteutuu investointien kautta ja niillä vastataan kaupungin kasvuun, elinvoimaan ja palvelutarpeen kehitykseen. Investoinneille ominaisesti taloudellinen rasite tapahtuu ensin ja positiiviset vaikutukset muodostuvat viiveellä. Turun tulopohjaa vahvistetaan kaupungin elinvoimaa parantamalla, etenkin yritysten ja työpaikkojen kasvuun sekä sijoittumiseen panostamalla. Päätöksissä huomioidaan Turun tuleva kilpailukyky sekä tarve kannustaa työhön, osaamiseen, innovointiin ja yrittämiseen.

Turku toteuttaa aktiivista omistajapolitiikkaa, joka tukee kaupungin taloutta, elinvoimaa ja omistaja-arvon vahvistumista. Palveluiden ja investointien tarve kasvaa, mutta valtionosuudet eivät kasva samassa suhteessa. Toiminnan ja talouden tavoitteet laaditaan siten, että kaupungin talouden tasapaino sekä velan ja vastuiden kestävä taso turvataan keskipitkällä aikavälillä. Talouden tasapainottaminen toteutuu talousarvioiden, pitkän aikavälin taloussuunnitelman ja investointihjelmien kautta. Kestävän talouden näkökulma edellyttää kykyä valintojen tekemiseen ja priorisointiin.

Turku tukee kasvun edellytyksiä ja varautuu tulevaan kasvuun, mutta hallitsee sitä aktiivisesti. Panostamme turkulaisten hyvään elämään, toimivaan arkeen ja hyviin väestösuhteisiin. Kasvu edellyttää ennakoivaa varautumista erityisesti maahanmuuttovetoi- seen väestönkasvuun ja väestön ikääntymi- seen. Samalla varmistamme panostukset viihtyisyyteen ja asumisen laatuun. Talous ja väestönkasvu eivät yksin kuvaa kaupungin menestystä, vaan huomioimme myös kasvun laajemmat vaikutukset. Tavoittelemme myön- teistä kasvukehää, jossa muutokset vahvista- vat toinen toisiaan.

Mahdollistamme yhdessä avainkumppa- nien kanssa työpaikkojen, yritysten, inves- tointien, tutkimus- ja kehitysmenojen sekä matkailun kasvun. Turun tavoitteena on vä- hintään 30 000 uutta asukasta, 15 000 uutta työpaikkaa, 6 500 uutta yritystä ja 500 star- tup- ja kasvuyritystä vuoteen 2040 men- nessä. Tutkimus- ja kehitysmenoissa tavoitel- laan 800 miljoonan euron tasoa, korkeakoulu- jen pitovoiman vahvistamista ja matkailutulo- jen kaksinkertaistamista. Työllisyyden edistä- miseen ja rakennetyöttömyyden vähentämi- seen panostetaan yhteistyössä työllisyysalu- een kanssa.

Houkuttelemme investointeja ja kasvavia yrityksiä sekä edistämme uusien yritysten syntyä ja kasvua yhteistyössä

avainkumppanien kanssa. Tuemme yritys- ten sijoittumista Turkuun tontti- ja toimitilatar- jonnalla sekä kaavoituksen, tontinluovutuksen ja luvituksen keinoin. Varmistamme, että kou- lutus ja osaamisen kehittäminen vastaavat Turun teollisuuden ja kasvualojen, kuten meri- ja lääketeollisuuden tarpeita. Hyödyn- nämme kestävyteen liittyviä liiketoiminta- ja investointimahdollisuuksia, vihreän siirtymän ja sinisen talouden ratkaisuja investointien ja yritysten houkuttelemiseksi. **Kasvun mahdol- listamiseen, työllisyyden edistämiseen sekä investointien ja yritysten houkutte- luun liittyvät toimenpiteet määritellään yk- sityiskohtaisesti valmisteilla olevassa kasvu- ja elinvoimaohjelmassa.**

Turku on arvostettu ja perinteikäs yliopis- tokaupunki. Kaikki korkeakoulumme toi- mivat kansainvälisesti. Tuemme korkeakou- lujen vetovoimaa, yhteistyötä ja kansainväli- siä verkostoja. Huolehdimme, että Turku py- syy kolmen suosituimman opiskelukaupungin joukossa ja kehitämme opiskelijaelämää ja kampusalueita. Syvennämme yhteistyötä eri- tyisesti osaajien veto- ja pitovoiman sekä TKI- toiminnan vahvistamiseksi. Panostamme kan- sainvälisten osaajien pitovoimaan yhteis- työssä korkeakoulujen ja muiden toimijoiden kanssa. Tunnistamme Turussa sijaitsevan ruotsinkielisen yliopiston ja ruotsinkielisen opintopolun merkityksen kaupungin veto- ja pitovoimalle.

Kulttuuri vahvistaa Turun elinvoimaa ja on keskeinen kilpailutekijä. Kulttuurin mahdolli- suuksia laajennetaan koko kaupunkiin, ei vain keskustaan. Luovat alat työllistävät merkittä- västi ja vahvistavat alueiden identiteettiä. Kulttuurielämä, taideyhteisö, urheiluseurat sekä harrastusorganisaatiot ovat kaupungin merkittävä voimavara. Turku vahvistaa ase- maansa vetovoimaisena kaksikielisenä kult- tuurikaupunkina ja hyödyntää tätä myös markkinoinnissa ja näkyvyydessä sekä kan- sallisesti että kansainvälisesti.

Kansainvälisyys on keskeinen osa Turun kasvun tarinaa. Kansainvälisyys ei ole meille erillinen asia, vaan se läpäisee kaiken

toimintamme ja on osa identiteettiämme. Kansainvälinen ajattelutapa auttaa meitä ymmärtämään tulevaisuuden kehityskulkuja paremmin. Profiloidumme kaksikielisenä pohjoiseurooppalaisena kulttuuri-, ilmasto- ja luontokaupunkina. Turulle tärkeimmät kansainväliset kentät ovat Pohjoismaat, Itämeren alue ja Eurooppa. Panostamme matkailun kasvuun, suurtapahtumiin ja yhteistyöhön matkailu- ja ravintola-alan toimijoiden kanssa. Hyödynnämme Turun 800-juhlavuotta

markkinoinnissa, paikkabrändissä ja näkyvyyden vahvistamisessa.

Turku ja Turun seutu menestyvät yhdessä.

Vahvistamme yhteistyötä kaupunkiseudun kuntien kanssa ja haemme yhteisiä ratkaisuja kestäväen ja oikeudenmukaisen yhdyskuntarakenteen kehittämiseen. Yhteiset tavoitteet määritellään seutustrategiassa ja MAL-suunnittelussa. Tavoitteena on, että Turun kaupunkiseutu on vuonna 2040 kolmen kilpailukykyisimmän joukossa keskeisillä mittareilla.

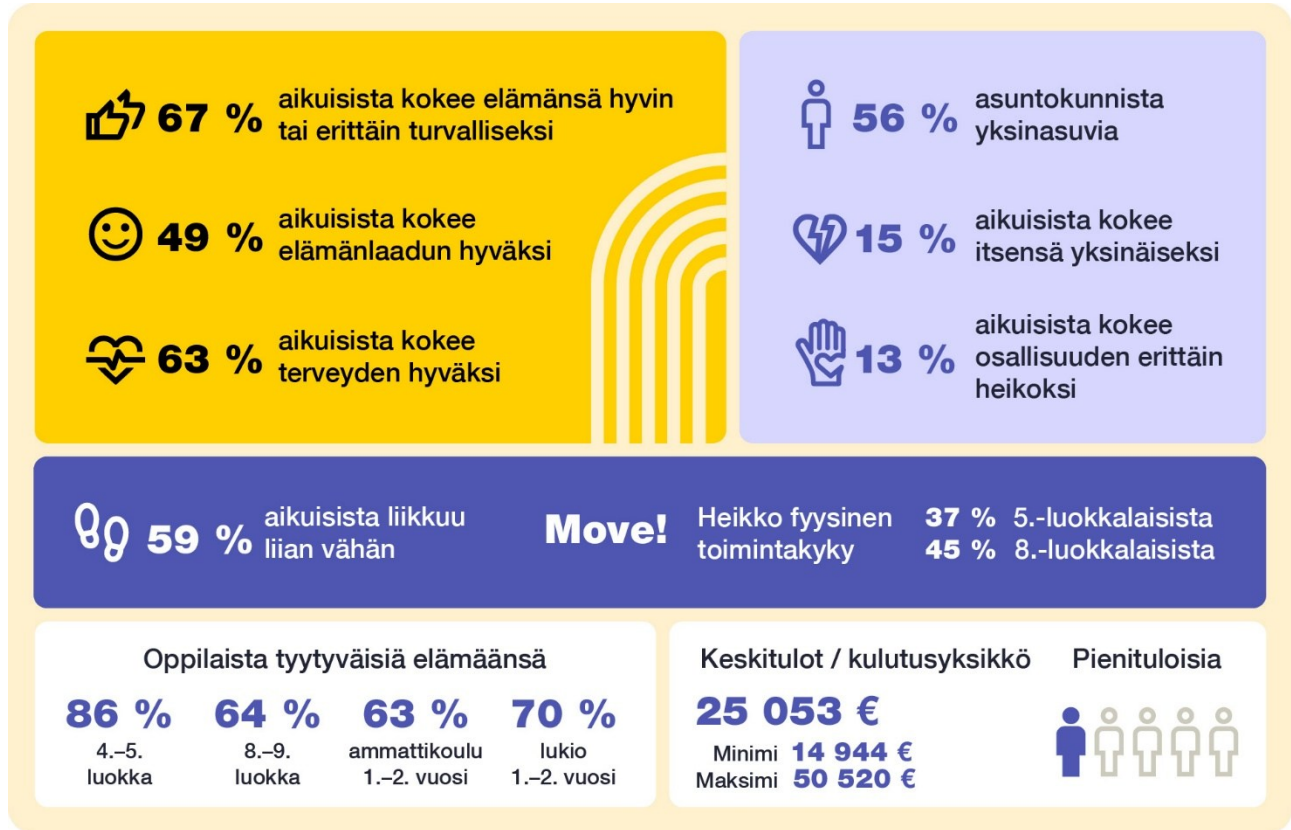
Strategiset vaikuttavuustavoitteet valtuustokaudella 2025–2029 ja keskipitkällä aikavälillä 2025–2040

(mittarien lähtö- ja tavoitetaso määritellään erikseen toimeenpanon yhteydessä valtuustokauden ja keskipitkän aikavälin osalta)

- 1. Talous on tasapainoinen**
- 2. Väestön, työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa**
- 3. Tutkimus- ja kehitysmenojen määrä kasvaa**
- 4. Startup- ja kasvuyritysten määrä kasvaa**
- 5. Turussa olevien korkeakoulujen pitovoima-aste nousee**
- 6. Työllisyys- ja työttömyysaste ovat kilpailukykyisiä suhteessa muihin yli 100 000 asukkaan kaupunkeihin**
- 7. Matkailijoiden ja matkailutulon määrä kasvaa**

2. Yhteisöllistä kestävyyttä

Missä olemme nyt?

Mihin olemme matkalla strategiakaudella 2025–2040?

Turku on lasten ja nuorten kaupunki, joka tarjoaa laadukkaan oppimispolun kaiken ikäisille. Vahvistamme lasten ja nuorten hyvinvointia kokonaisvaltaisesti. Panostamme oppimisen tukeen, häiriökäyttäytymiseen puuttumiseen ja turvallisuuteen. Toimintamme perustuu tutkittuun tietoon, ja oppimistuloksia parannetaan hyödyntämällä oppimisanalytiikkaa ja uusia tuen rakenteita. Seuraamme lasten ja nuorten aluemallia ja sen tuottamaa tietoa. Huolehdimme, että jokainen lapsi ja nuori tulee nähdyksi ja kuulluksi. Tavoitteena on vahvistaa kaikkien lasten lukutaitoa ja tukea erityisesti maahanmuuttajataustaisten nuorten kieltenoppimista. Vahvistamme ikääntyneiden toimintakykyä, vammaisten osallisuutta ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia sekä yhteisöllisyyttä.

Suuntaamme harrastamisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden malleja tarveperustaisesti asuinalueittain ja kohderyhmittäin. Koulu alustana -mallissa liikkuminen ja kulttuurikokemukset ovat osa arkea sekä koulupäivän aikana että sen jälkeen. Kehitämme harrastusmahdollisuuksia koulujen tiloissa ja vahvistamme Suomen harrastamisen mallia. Koulusegregaatiota ehkäistään tukemalla lähikoulua, parantamalla perustaitoja ja turvaamalla yhdenvertaiset mahdollisuudet koko kaupungissa. Toimimme edelläkävijänä lapsivaikutusten arvioinnissa eri toimialoilla ja päätöksenteon tasoilla. Jatkamme palveluverkko-suunnittelua tarvelähtöisesti. Varmistamme palvelujen saavutettavuuden eri puolilla kaupunkia. Toimitilainvestoinnit kohdistetaan tarpeen mukaan uusiin päiväkoteihin, kouluihin, monitoimitaloihin ja kohtaamispaikkoihin. Samalla huolehdimme olemassa olevan

tilaverkon terveellisyydestä, turvallisuudesta ja ajanmukaisuudesta.

Terveys- ja hyvinvointieroja kavennetaan eri väestöryhmien, asuinalueiden ja ikäluokkien välillä. Hyvinvointia tuetaan ennaltaehkäisevästi ja osallistumismahdollisuuksia lisäämällä. Tavoitteena on sujuva arki, esteetön ympäristö ja vahvat lähiyhteisöt. Asunnotomuus poistetaan vuoteen 2040 mennessä. Päätösten vaikutuksia seurataan tiedolla, muun muassa alueellisen segregatioindeksin ja uuden asukasbarometrin avulla. Syvenämme yhteistyötä hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa erityisesti ikäihmisten ja vammaisten palveluissa ja osallisuuden vahvistamisessa. Digi- ja verkkopalveluja kehitetään asiakas- ja asukaslähtöisesti

Hyvinvoivat turkulaiset ovat elinvoimaisen kaupungin edellytys. Liikunnallinen elämäntapa, kulttuuri ja yhteisöllisyys vahvistavat hyvinvointia ja arjen sujuvuutta. Ennaltaehkäisevä hyvinvointi, kuten liikkumisen lisääminen, varhainen tuki ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, tukee kaupunkilaisten työ- ja toimintakykyä ja on merkittävä investointi kaupungin taloudelliseen kestävyYTEEN. Liikunta- ja kulttuuripalveluja sekä harrastusmahdollisuuksia kehitetään yhdessä seurojen, yhdistysten ja muiden kumppanien kanssa. Matalan kynnyksen palvelut sekä suuret tapahtumat, näyttelyt ja tuotannot ovat saavutettavissa eri puolilla kaupunkia. Kiinnitämme huomiota liikuntapaikkaverkon kehittämiseen sekä alueellisiin monitoimitaloihin, asuinalueiden leikki- ja oleilupaikkoihin, lähikirjastoihin, pyörätieverkon laajentamiseen, puistoihin ja puistometsiin sekä matalan kynnyksen tapahtumiin ja kulttuuritarjontaan.

Panostamme uusien turkulaisten kotiutumiseen ja kielen oppimiseen. Turku on kaikkien koti taustasta riippumatta. Kieli ei saa olla este turkulaisuuteen kiinnittymiselle. Kehitämme palveluja, jotka tukevat sujuvaa kotoutumista ja vahvistavat kansainvälisten osaajien, opiskelijoiden ja yritysten sitoutumista alueelle. Panostamme enemmän ruotsinkieliseen viestintään ja lisäämme

kaupungin englanninkielistä ja monikielistä viestintää sekä tarjoamme tietoa myös selkokielellä. Edistämme yhdenvertaisuutta ja huomioimme antirasististen toimenpiteiden tarpeen kaupungin rakenteissa.

Vahvistamme kaupungin turvallisuusajattelua, kriisinkestävyttä sekä asuinalueiden turvallisuutta ja kiinnittymistä ja asukkaiden turvallisuudentunnetta. Varaudumme häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Kehitämme riskienhallintaa kaupungissa ja kaupunkikonsernissa ennakoivasti.

Strategiset vaikuttavuustavoitteet valtuustokaudella 2025–2029 ja keskipitkällä aikavälillä 2025–2040

(mittarien lähtö- ja tavoitetaso määritellään erikseen toimeenpanon yhteydessä valtuustokauden ja keskipitkän aikavälin osalta)

- 1. Lasten ja nuorten oppimistulokset parantuvat sekä alueelliset oppimiserot kaventuvat**
- 2. Turkulaisten hyvinvointi kasvaa**
- 3. Asukaskokemus: asukkaiden tyytyväisyys omaan asuinalueeseen kasvaa**
- 4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin (HYTE) nousee**
- 5. Alueellinen eriytyminen vähenee**
- 6. Liikunnallinen elämäntapa ja kulttuuri on tullut osaksi yhä useamman arkea**
- 7. Kävijämäärän kehitys valituissa kulttuurikohteissa ja kirjastoissa**

3. Hyvää kaupunkielämää

Missä olemme nyt?

Mihin olemme matkalla strategiakaudella 2025–2040?

Strategiset kaupunkikehityshankkeet vahvistavat Turun elin-, veto- ja pitovoimaa sekä lisäävät kaupungin vetovoimaa. Kovat investoinnit kohdistuvat strategisesti merkittäviin kaupunkikehityshankkeisiin tehtyjen visioiden ja suunnitelmien mukaisesti. Pehmeät investoinnit liittyvät päiväkotien, koulujen, monitoimitilojen sekä liikunta- ja kulttuuri-mahdollisuuksien kehittämiseen kasvavalle ja monikielistyvälle väestölle. Pehmeiden vetovoimatekijöiden, kuten hyvinvoinnin merkityksellisyyden ja elinympäristön laadun merkitys kasvaa sekä asukkaiden että yritysten sijaintipäätöksissä.

Hyvä kaupunkielämä rakentuu viihtyisistä asuin- ja elinympäristöistä, joita kehitetään harkituilla asuntopolitiikan ja

maankäytön valinnoilla paikallista rakennushistoriaa ja luontoa kunnioittaen. Turun asuntopolitiikan ja maankäytön linjaukset uudistetaan strategiakauden alussa. Linjauksilla varmistetaan monipuolinen asuntotarjonta eri elämänvaiheisiin sekä omistus- ja vuokra-asumisen tasapaino. Tavoitteena on löytää tasapaino tiivyyden, vehreyden ja asumisväljyyden välillä, erityisesti perheiden moninaiset tarpeet huomioiden. Uusista asunnoista vähintään neljännes on perheasuntoja. Perheystävällisyyttä vahvistetaan, jotta myös lapsiperheet haluavat asua Turussa. Tämä edellyttää monipuolista ja kohtuuhintaista perheasuntotarjontaa. Lisäämme omistusasuntojen sekä pientalojen, rivi- ja paritalojen tarjontaa valituilla alueilla. Edistämme pientalotonttien riittävää tarjontaa ja sujuvan arjen

edellytyksiä. Varaudumme asuntopolitiikassa väestön ikääntymiseen ja erityisryhmien tarpeisiin. Turun tulee olla houkutteleva asuinpaikka myös ikääntyville palveluiden, asumisen, kohtaamispaikkojen ja liikkumisen näkökulmasta. Vältämme valtion tukeman asuntorakentamisen tai sääntelemättömän vuokra-asuntotuotannon keskittymien muodostumista.

Kaavoituksen ja asuntopolitiikan avulla ohjataan asuntokannan sekoittumista, monipuolistumista ja kestävästä yhdyskuntarakennetta. Kaavoitus- ja lupaprosesseja nopeutetaan erityisesti niissä vaiheissa, jotka eivät ole lakisääteisiä. Kaupungin toimijoiden vuorovaikutusta lisätään, ymmärrystä elinkeinoelämän tarpeista vahvistetaan ja saatua palautetta hyödynnetään aiempaa paremmin päätöksenteossa. Täydennysrakentaminen kohdennetaan ensisijaisesti olemassa oleville tonteille lähiluontoa säästäen. Uusien alueiden suunnittelussa ja täydennysrakentamisessa huolehditaan viherympäristöstä ja luonnon monimuotoisuudesta. Tuettua asumista linjataan asuntopolitiikan uudistuksen yhteydessä. Oman rahoituksen mahdollisuuksia selvitetään yhdessä muiden suurten kaupunkien kanssa. Yhteistyötä syvennetään Turun konserniyhteisön asuntotoimijoiden (TVT, TYS ja Vaso) sekä muiden toimijoiden kanssa. Markkinaehtoista kohtuuhintaista asumista edistetään, jotta paine hintasäädelyyn asumiseen vähenee.

Turun kasvun tarinassa keskusta on asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja tapahtumien keskus sekä kaupungin käyntikortti. Keskustan lisäksi muita asuinalueita kehitetään tasapuolisesti niiden erityispiirteet huomioiden. Keskustavision 2050 periaatteita syvennetään toimenpideohjelman avulla, johon kootaan keskeiset kehityshankkeet strategiakaudella. Rohkaisemme kaupunkilaisia oman asuinalueensa kehittämiseen. Yhteisöllisyyttä vahvistetaan erilaisen tapahtumien kautta yhteistyössä alueen toimijoiden, kuten kirjastojen, kanssa. Jokiranta on kaupungin keskeinen erottautumiskijä ja osa laajenevan keskustan kehittämistä.

Taiteen talon, Musiikkitalo Fuugan ja uudistuneen WAMin sekä koko kulttuurirannan potentiaali keskustan vetovoimatekijöinä hyödynnetään.

Hyvä saavutettavuus ja sujuvat liikenneyhteydet ovat keskeinen kilpailutekijä Turulle ja kaupunkiseudulle. Turku huomioi eri liikkujaryhmien tarpeet ja suosii kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä. Viikkaimilla yhteyksillä toteutetaan ratkaisuja, jotka tukevat toimivaa kaupunkirakennetta, viihtyisää kaupunkitilaa ja kestävästä liikkumista. Kehitämme joukkoliikennekäytävää etenkin sataman ja Varissuon välillä sekä liikenneolosuhteita suunnitelmien mukaisesti. Föli toimii sujuvan arjen liikkumisen seudullisena runkona.

Panostamme liikenteellisten solmukohtien ja yhteyksien kehittämiseen sekä saavutettavuuden parantamiseen tie-, raide-, lento- ja meriliikenteessä. Varmistamme Länsiradan ensimmäisen ja toisen vaiheen toteuttamisen sekä edistämme lähijunaliikenteen käynnistymistä. Selvitämme yhdessä muiden toimijoiden kanssa yhteispohjoismaista liikenne- ja kasvukäytävää Helsingistä Turun kautta Tukholmaan ja edelleen Osloon ja Kööpenhaminaan osana EU:n strategisia tavoitteita.

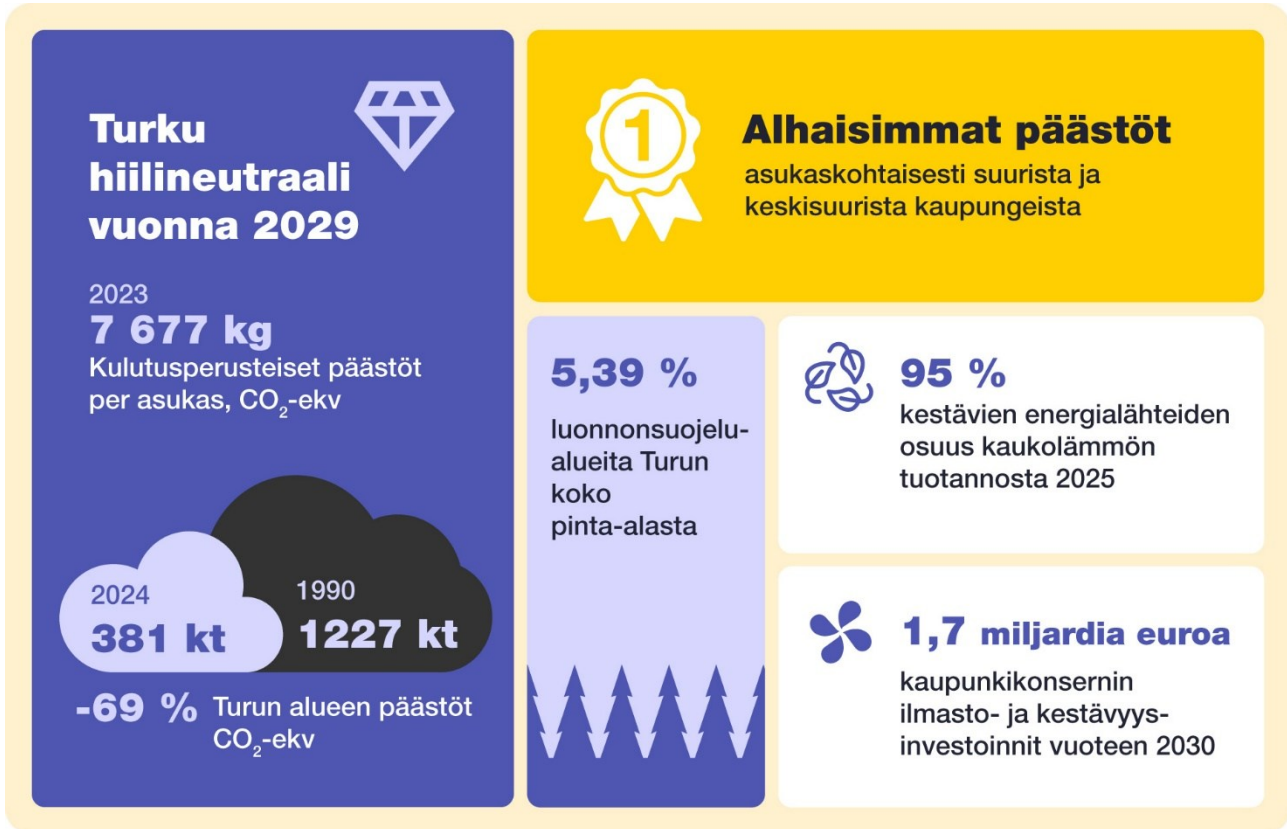
Strategiset vaikuttavuustavoitteet valtuustokaudella 2025–2029 ja keskipitkällä aikavälillä 2025–2040

(mittarien lähtö- ja tavoitetaso määritellään erikseen toimeenpanon yhteydessä valtuustokauden ja keskipitkän aikavälin osalta)

- 1. Asukaskokemus ja tyytyväisyys omaan asuinalueeseen nousee**
- 2. Asuntotuotannon ja myönnettyjen lupien määrä kasvaa**
- 3. Perheasuntojen määrä kasvaa**
- 4. Pientalotonttien tarjonta ja pientalojen määrä kasvaa**
- 5. Keskustan elävyys ja elinvoimaisuus kasvaa**
- 6. Kestävän liikkumisen kulku-
tapaosuus kasvaa Turun
sisäisissä matkoissa**
- 7. Fölin joukkoliikenteen
käyttäjämäärä kasvaa**

4. Luonnosta edelläkävijyyttä

Missä olemme nyt?

Mihin olemme matkalla strategiakaudella 2025–2040?

Turku on hiilineutraali vuonna 2029 ja resurssiviisas kaupunkialue vuoteen 2040 mennessä. Tavoitteena on päästötön, jätteen ja luonnonvarojen kestävästi käytävä kaupunki. Tavoitteita ja mittareita päivitetään tarpeen mukaan vastaamaan kansallisia ja kansainvälisiä linjauksia. Turussa sovitetaan yhteen kestävään kasvuun, reiluun siirtymään, ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen sekä luonnon monimuotoisuuteen liittyvät tavoitteet yhteistyössä kumppaneiden, sidosryhmien ja asukkaiden kanssa. Kaupunki varautuu ilmaston lämpenemisen vaikutuksiin ja sään ääri-ilmiöihin

Turun kasvun tarinassa ilmasto-, luonto- ja resurssiviisaustavoitteet viedään suunnitelmallisesti käytäntöön. Ratkaisut

perustuvat tietoon ja tukevat samalla alueloutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyttä. Ilmastokumppanuudessa hyödynnetään yritysten, tutkimuksen ja verkostojen osaamista ja kehitetään uusia luonto- ja kiertotalousratkaisuja. Strategiakauden alussa päivitetään ilmastosuunnitelma ja kiertotalouden tiekartta sekä valmistellaan luontopositiivisen Turun tiekartta. Ne kytketään laajasti kaupunkikonsernin, korkeakoulujen, yritysten ja yhteisöjen toimintaan. Luonnon monimuotoisuusohjelma (LUMO) päivitetään vuosille 2030–2038. Energiauudistus viedään loppuun ja energiajärjestelmää kehitetään ilmastopositiiviseksi. Kestävän rakentamisen ratkaisuja edistetään.

Ilmasto- ja luontotavoitteet ohjaavat liikenteen ja liikkumisen ratkaisuja vähäpäästöisempään, sujuvampaan ja terveellisempään suuntaan. Ohjaus tapahtuu kaavoituksen sekä talouden suunnittelun kautta. Liikenteen päästöjä vähennetään kehittämällä kestäväää liikennejärjestelmää, edistämällä kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä hyödyntämällä sähköisen ja autonomisen liikenteen ratkaisuja. Kestävässä rakentamisessa korostuvat kaupunkivihreä, hulevesien hallinta ja luonnonmukaiset ratkaisut.

Ilmasto- ja luontotavoitteet muovaavat kaupunkiympäristöä vihreämmäksi ja viihtyisämmäksi sekä tukevat asukkaiden terveyttä ja kaupungin vetovoimaa. Tiiviyyttä ei tavoitella vehreyden kustannuksella. Kaavoituksella ja kaupunkirakenteella varaudutaan paremmin sään ääri-ilmiöihin sekä poikkeus- ja kriisitilanteisiin. Rakentamisen ja

purkamisen päästöihin kiinnitetään huomiota. Turku toimii ensisijaisesti luontohaittoja välttämällä, toissijaisesti niitä lieventäen ja välttämättömät haitat kompensoiden. Viheralueet, ekologiset yhteydet, lähimetsät ja kulttuurimaisemat turvataan. Viherrakenteita, kuten seiniä, kattoja, parvekkeita ja kansia, monipuolistetaan. Kaupungin rakentamisessa ja suunnittelussa pyritään siihen, että luonto ja puut tuodaan lähelle jokaista asukasta niin sanotun 3–30–300-periaatteen mukaisesti.

Turku kantaa vetovastuunsa Saaristomeren ja Itämeren suojelussa yhdessä valtion ja kumppaneiden kanssa. Saariston ainutlaatuinen luonto ja biosfääri huomioidaan kaikessa päätöksenteossa. Turku tuo Saaristomeren saavutettavaksi kehittämällä alueen matkailua kestäväällä tavalla.

Strategiset vaikuttavuustavoitteet valtuustokaudella 2025–2029 ja keskipitkällä aikavälillä 2025–2040

(mittarien lähtö- ja tavoitetaso määritellään erikseen toimeenpanon yhteydessä valtuustokauden ja keskipitkän aikavälin osalta)

- 1. Turun luonnonvarojen kulutus ja päästöt vähenevät**
- 2. Sopeutuminen ilmastonmuutokseen vahvistuu**
- 3. Alueelliset ja kulutuksen aiheuttamat kasvihuonepäästöt vähenevät**
- 4. Kiertotalous vahvistuu Turun kaupunkialueella**
- 5. Alueen biodiversiteetti ja ekosysteemit vahvistuvat**

Turkulaiset arvot

Kaupunki ja sen palvelut ovat olemassa kaupunkilaisia varten. Yhteinen tavoite on, että turkulaiset ovat tyytyväisiä oman kaupunkinsa asuin- ja elinympäristöön sekä palveluihin. Tämän toteutumiseksi sitoudumme arvoihin, jotka ohjaavat toimintaamme joka päivä. Arvot osoittavat, mikä on oikein ja tavoiteltavaa sekä mikä on meille tärkeää. Turun kaupungin arvot ovat:

1. Asukas- ja asiakaslähtöisyys

Arvostamme asukkaitamme ja asiakkaitamme. Tarjoamme laadukkaita ja helposti saavutettavia palveluja hyvällä asenteella ja kaikkia kunnioittaen. Kehitämme palveluja ammattitaitoisesti yhdessä asukkaiden, asiakkaiden ja kumppaneiden kanssa.

2. Vastuullisuus ja yhdenvertaisuus

Toimimme kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja kannamme vastuamme viihtyisästä ja turvallisesta elinympäristöstä sekä nykyisistä että tulevista turkulaisista. Teemme pitkäjänteistä ja vaikuttavaa ilmasto- ja luontotyötä ja vaalimme alueemme ainutlaatuista luontoa. Päätöksemme perustuvat ajantasaiseen tietoon ja ovat johdonmukaisia sekä läpinäkyviä. Edistämme yhteisöllisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

3. Uudistuminen ja yhteistyö

Uudistamme toimintaamme aktiivisesti ja arvostamme osaamista. Haluamme olla rohkeita ja uutta luovia edelläkävijöitä. Yhteistyö perustuu arvostukseen, avoimuuteen ja luottamukseen. Onnistumme ja menestymme yhdessä.

Kaupunkiorganisaation omaa toimintaa läpileikkaavat toimintaperiaatteet

Henkilöstö

Turun kaupunki työnantajana tukee henkilöstön hyvinvointia merkityksellisessä työssä. Organisaatiokulttuuri on kunnioittava ja turvallinen sekä kannustaa osallistumiseen ja avoimeen vuoropuheluun. Kannustamme kokeiluihin ja uudistumiseen toimintaympäristön muuttuessa, jotta palvelut kehittyvät asukkaiden tarpeiden mukaan. Hyvällä työn organisoinnilla ja johtamisella varmistamme kaupungin työpaikkojen veto- ja pitovoiman.

Talous ja kestävyys

Turun kaupunki hoitaa talouttaan kestävästi, tukien kasvua ja elinvoimaa sekä turvaten palvelut. Taloudellista asemaa vahvistetaan ensisijaisesti omilla toimenpiteillä. Toimintamalleja arvioidaan jatkuvasti ja niitä mukautetaan muuttuviin tarpeisiin. Investoinneilla ja hankinnoilla edistetään resurssiviisasta kasvua ja elinvoimaa. Talouden ja kestävyuden näkökulmat huomioidaan kaikilla tasoilla osana perustoimintaa, investointeja ja hankintoja. Päätökset perustuvat laaja-alaiseen vaikutusarviointiin.

Yhteisvaikuttavuus

Turku toimii yhteisvaikuttavasti. Se tarkoittaa poikkialaista suunnittelua ja palvelujen toteuttamista yhdessä. Tavoitteena on vaikuttavammat ja resurssiviisaammat ratkaisut sekä osallistavampi päätöksenteko. Osallisuus lisää avoimuutta ja vuorovaikutusta kaupunkilaisten, yhteisöjen ja yritysten kanssa. Toimintamallilla vastataan monimutkaisiin ilmiöihin, kuten segregatioon, liikkumattomuuteen ja ilmastonmuutokseen. Se edellyttää yhteistä tietopohjaa ja ymmärrystä ilmiöiden taustatekijöistä.

Omistajaohjaus

Turun omistajaohjaus vastaa omistajapolitiikan valmistelusta ja toteutuksesta strategiakaudella. Tavoitteena on varmistaa, että koko kaupunkikonserni toimii yhtenäisesti strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhtiö- ja säätiömuotoinen toiminta tukee emokaupungin tavoitteita ja luo synergiaetuja. Konserniyhteisöjen toiminta on merkittävä osa turkulaisille tarjottavia palveluja. Omistajaohjauksella varmistetaan, että konsernin taloudelliset ja toiminnalliset resurssit ovat tehokkaasti käytössä vaikuttavuuden saavuttamiseksi.

Tiedolla johtaminen

Tiedolla johtaminen perustuu luotettavaan, ajantasaiseen ja hyödynnettävään tietoon sekä sen avoimeen jakamiseen. Tieto on oikea-aikaisesti oikeiden toimijoiden käytettävissä ja sitä hyödynnetään johdonmukaisesti johtamisessa, päätöksenteossa ja toiminnassa. Tiedolla johtaminen lisää läpinäkyvyyttä, tehokkuutta ja jatkuvaa oppimista sekä vahvistaa kykyä varautua muutoksiin. Tavoitteena on kehittää palveluja asukas- ja asiakaslähtöisesti. Digitalisaation ja tekoälyn mahdollisuuksia hyödynnetään osana tätä kokonaisuutta.

Tekoäly

Turku tukee tekoälyn vastuullista käyttöönottoa osana merkityksellistä työtä. Tekoälykulttuuri on läpinäkyvä ja turvallinen sekä kannustaa kokeiluihin ja avoimeen vuoropuheluun. Tuemme jatkuvaa oppimista teknologian kehittyessä, jotta palvelut sujuvoittuvat ja vastaavat paremmin asukkaiden ja yritysten tarpeisiin. Selkeällä ohjauksella varmistamme, että tekoäly vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja tekee Turusta houkuttelevan työpaikan myös digitaalisen osaamisen edelläkävijöille.

Kansainvälisyys

Kansainvälisyys läpäisee Turun toiminnan. Kansainväliset yhteydet ja verkostot vahvistavat kaupungin asemaa ja tukevat pitkän aikavälin menestystä. Ne tukevat strategisten tavoitteiden saavuttamista ja auttavat vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin. Turku toimii aktiivisesti eurooppalaisissa ja globaaleissa verkostoissa ja hyödyntää niitä elinkeinon, osaamisen sekä tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vahvistamiseen. Kansainväliset kumppanuudet tukevat uudistumista ja mahdollistavat rahoituksen ja investointien hyödyntämisen.

Kaksikielisyys

Turku on elävä kaksikielinen kaupunki. Tarjomme laadukkaita palveluita suomeksi ja ruotsiksi ja vaalimme kaupungin historiallista kaksikielisyyttä. Ruotsinkieliset instituutiot, yhdistykset ja yliopisto ovat Turun vahvuuksia ja keskeisiä erottautumistekijöitä.

Edunvalvonta

Turun edunvalvonta on strategista, ennakkoivaa ja aloitteellista vaikuttamista, jolla edistetään kaupunkistrategian tavoitteita ja varmistetaan Turun kannalta parhaat ratkaisut. Tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja taloutta, parantaa saavutettavuutta, tukea osaamista ja yritysten toimintaedellytyksiä sekä edistää turkulaisten hyvinvointia. Onnistuminen edellyttää kykyä tunnistaa oikeat vaikuttamisen paikat, rakentaa vahvoja kumppanuuksia ja toimia määrätietoisesti paikallisella, kansallisella, eurooppalaisella ja kansainvälisellä tasolla. Edunvalvonta on koko organisaation yhteinen tehtävä, joka perustuu tietoon, aloitteellisuuteen ja vaikuttavaan viestintään.

Viestintä ja markkinointi

Turun viestintä ja markkinointi tukevat kaupungin vetovoimaa, kasvua ja kansainvälisyyttä. Turku markkinoidaan yhtenäisesti kansallisesti ja kansainvälisesti. Suomessa Turku näyttäytyy kehittyvänä, yllätyksellisenä ja nautinnollisena kaupunkina, joka kasvaa kestävästi meren äärellä historiaansa kunnioittaen. Kansainvälisesti Turku profiloituu pohjoiseurooppalaisena kulttuurin ja ilmastotyön edelläkävijänä. Kaikessa hyödynnetään Turun 800-juhlavuoden tavoitteita. Viestintä ja markkinointi ovat vaikuttavia ja ennakoivia.

